

Design rules @ BK-city

Luchtfoto 1925: linksboven het huidige BK-city gebouw (bron: Gemeente Delft.)

Speeltuin voor ontwerpers

Geen enkele faculteit hecht zoveel waarde aan de kwaliteit van huisvesting als een bouwkundefaculteit. Het gebouw als visitekaartje voor de organisatie is nergens zo relevant. Hoe combineert een faculteit de vraag om een hoge kwaliteit met van de beperkte middelen? Door vierkante meters te reduceren ten gunste van kwaliteit. Minder meters met meer kwaliteit is een trend in internationale campusstrategieën. Zo ook in BK-city.

TEKST: ALEXANDRA DEN HEIJER EN DENNIS CRUYEN | FOTO'S: WILLEM DE ROOIJ EN TU DELFT

Met de keuze voor een meer dan tachtig jaar oud monument als ontwerpbasis was de toon gezet. Niet alleen heeft dit gebouw minder vloeroppervlak dan het oude bouw-

Ruim drieduizend studenten en bijna duizend medewerkers van de faculteit Bouwkunde van de TU Delft moesten na de brand in mei worden gehuisvest. Inmiddels werken studenten en medewerkers in het monumentale - in sneltreinvaart gerenoveerde - gebouw aan de Julianalaan alias 'BK-city'.

kundegebouw – al wordt dat zeker niet zo ervaren - ook heeft de hoofdstructuur al een academische, cultuurhistorische en architectonische basiskwaliteit die nog zoveel toelaat. Het biedt veel ontwerprijheden en flexibiliteit door de grootschaligheid, diversiteit in ruimtegroottes en dubbele verdiepingshoogte. Het gebouw werd het speelveld – eigenlijk de speeltuin – van een team aan ontwerpers: van structuurplan en inrichtingsplannen tot interieur- en lichtarchitectuur.

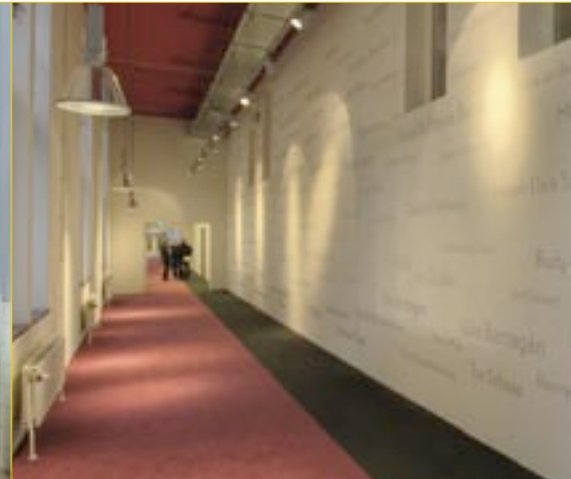
Het ontwerpteam BK-city verdeelde de taken onder leiding van decaan en oud-rijksbouwmeester Wytze Patijn. Alles werd uit de kast gehaald om indruk te maken op een toekomstige generatie ontwerpers en een kritische ontwerpende en onderzoekende faculteitsgemeenschap.

Veelkleurig monumentaal

Wie BK-city bezoekt wordt getroffen door de veelkleurigheid en de combinatie van monumentaal en innovatief. Een tiental architec-

De Berlage Congreszaal

Flexibele werkruimte met veel design meubilair.

ten en interieurontwerpers verdeelden de taken, maar werkte ook intensief samen. Braaksma & Roos architecten maakte het structuurplan en werkte oplossingen uit om de ingewikkelde structuur en ontsluiting te verhelderen, zowel

binnen als buiten het gebouw. Kossmann.dejong architecten gebruikten hun ervaring met het ontwerpen van tentoonstellingen in hun ontwerp voor zowel restaurant 'Ketelhuis' als de centrale hal en 'straat' met publieke functies. In de

'straat' verbindt een lange houten kastenwand de gangzone met de achterliggende kamers waardoor dit een samenhangend geheel vormt. Zowel tijdelijkheid als duurzaamheid worden onderstreept met de materiaalkeuze. Met het ontwerp van

Onderzoeken TU Delft brand Bouwkunde

In januari zijn een aantal rapporten gepubliceerd over onderzoeken die de TU Delft heeft laten doen naar aanleiding van de brand van de faculteit Bouwkunde op 13 mei 2008: het Interseco rapport (toedracht brand) en het Ernst Young rapport (evaluatie crisismanagement TU Delft). Ook is het rapport van het Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement (COT) dat gemaakt is in opdracht van de Gemeente Delft beschikbaar.

Ontstaan van de brand

Volgens Interseco is de meest waarschijnlijke verklaring voor het ontstaan van de brand een elektrische storing door insijpeling van water in een koffieautomaat, als gevolg van een grote lekkage in het gebouw. Deze lekkage was eerder ontstaan toen een zwakke verbinding in een waterleiding het begaf. Interseco concludeert dat de door TU-medewerkers waargenomen insijpeling tot een dergelijke brand in de automaat kan leiden.

Gebruiksvergunning en brandveiligheid

De brandveiligheid van het gebouw was erop gericht mensen veilig het gebouw te laten verlaten en heeft goed gewerkt. Beide onderzoeken geven aan dat de Bedrijfshulpverlening (BHV) van de TU Delft uitstekend werk heeft gedaan, op basis van een adequaat ontruimingsplan. De BHV'ers waren door

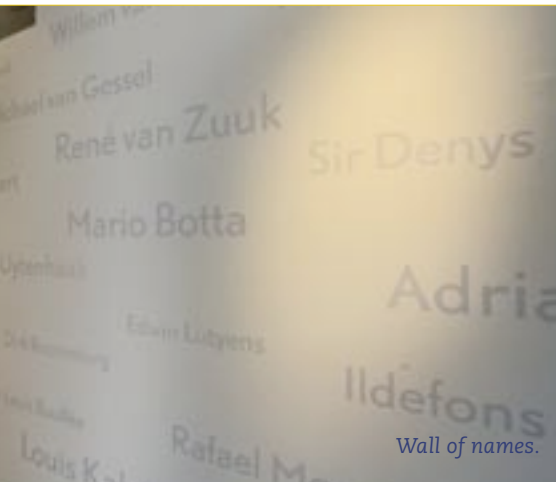
opleiding en training goed voorbereid op hun taak. De ontruiming is zeer vlot verlopen, er zijn geen slachtoffers of gewonden gevallen.

Zoals eerder in de media is gemeld, liep de aanvraagprocedure voor een gebruiksvergunning betreffende het Bouwkundegebouw nog op het moment van de brand. In voorgaande jaren had de TU Delft in nauwe samenwerking met de brandweer diverse brandveiligheidsmaatregelen in het gebouw aangebracht. Deze maatregelen hebben tijdens de brand hun waarde bewezen. De laatste van een serie maatregelen, aanpassingen in de trappenhuisen, was nog niet voltooid. Na voltooiing zou de gebruiksvergunning verstrekt worden. Volgens de onderzoekers was de brand niet anders verlopen als deze maatregel al uitgevoerd was.

Crisismanagement

De TU Delft heeft de crisis, die ontstond als gevolg van de brand, op adequate wijze behandeld. Dat concludeert Ernst & Young, die desbetreffende documentatie bestudeerde en met betrokken medewerkers sprak. 'Er werd snel en voortvarend gereageerd op het grootschalige veiligheidsincident', aldus het rapport.

bron: TU Delft, januari 2009

Wall of names.

Bibliotheekbalie gemaakt van oude boeken.

Restaurant Het Ketelhuis.

espresso bar Sterk – een object van 2012 architecten – wordt de cradle-to-cradle-filosofie geïllustreerd.

Showroom van designklassiekers

Fokkema Architecten was verantwoordelijk voor ontwerp en inrichting van het grootste oppervlak in het gebouw: de kantooromgeving en de studentenateliers. Ze werkten daarbij nauw samen met Vitra, producent van designmeubilair. Met Vitra was een sponsorcontract afgesloten: faciliteer de ontwerpers, vastgoedmanagers en huisvestingsadviseurs van de toekomst. Een bezoek aan BK-city bevestigt: dit is een showroom van designklassiekers. Een zeer hoge kwaliteit - passend bij de doelen en primaire processen van de faculteit - voor relatief weinig geld. De boeken uit de oude Bouwkundebibliotheek – allemaal gered uit de brand – zijn weer te vinden in de nieuwe bibliotheek op de meest centrale plek in het gebouw, eveneens ontworpen door Fokkema Architecten in nauwe samenwerking met bibliotheekmedewerkers en met Ansorg verlichting. Blikvanger

is de uit oude boeken opgebouwde bibliotheekbalie. In de bibliotheekgang is een van de meest spraakmakende projecten te vinden: 'the wall of names'. Namen van internationale architecten en stedenbouwers prijken in verschillende lettergroottes en op verschillende hoogtes. Een ander visitekaartje, de flexibel in te delen congresruimte, werd ingericht met veel Delftsblauw, verlichting van ontwerper Richard Hutten en elementen die refereren aan het oude, verbrande gebouw, zoals ook de naam 'Berlagezaal'. En dan is het gebouw nog niet compleet. Momenteel wordt nog gebouwd aan twee serres door Octatube met inbouw van onder andere MVRDV. Meer over deze architectonische en bouwtechnische hoogstandjes in het volgende artikel.

Alexandra den Heijer (universitair docent) en Dennis Cruyen (facilitair manager) zijn als leden van projectorganisatie direct betrokken bij de herhuisvesting van Bouwkunde.

Identiteit en inspiratie

De vele bezoekers uit binnen- en buitenland die we tot nu toe hebben mogen rondleiden - academici, bestuurders, professionals en vele alumni – beamen dat dit gebouw de identiteit van Bouwkunde versterkt. Een compliment voor het ontwerp-team en de opdrachtgever. Een duurzaam concept met veel kwaliteit op minder vloeroppervlak, meer flexibiliteit en toegevoegde waarde voor de organisatiedoelen en primaire processen.

Naast alle ontwerpspanningen voor BK-city leverde de ideeënpragvraag voor het nieuwe Bouwkundegebouw bijna 500 inzendingen op, vanuit de hele wereld. Een internationale jury was laaiend enthousiast over zowel de ideeën als het niveau van de inzendingen. Tot begin juni zijn de ontwerpideeën te bewonderen in het Nederlands Architectuur Instituut in Rotterdam (meer info www.nai.nl). Ideeën voor Bouwkunde, maar ter inspiratie van velen.

REAGEREN?
redactie@fmm.nl